

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра акушерства і гінекології № 1**

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Громадське здоров'я»

_____ Інна БЕЛІКОВА

Протокол від _____ 2024 р. № 1

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради медичного
факультету №1

_____ Микола РЯБУШКО

Протокол від _____ 2024 р. № 1

**СИЛАБУС
Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї**

освітньо-професійний рівень Другий (магістерський) рівень вищої освіти

галузь знань
спеціальність

22 «Охорона здоров'я»
229 «Громадське здоров'я»

кваліфікація освітня

магістр громадського здоров'я

освітньо-професійна програма

громадське здоров'я 2022

форма навчання
курс(и) та семестр(и) вивчення
навчальної дисципліни

денна
2курс

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри акушерства і гінекології № 1

Зав. кафедри _____ Антоніна ГРОМОВА

Протокол від _____ 2024 р. № 1

Полтава – 2024 рік

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, учене звання науково-педагогічних працівників	Громова Антоніна Макарівна, зав. каф., д.мед.н., професор Мітюніна Ніна Іванівна, к.мед.н., доцент Ляховська Тетяна Юріївна, к.мед.н., доцент Мартиненко Віталій Борисович, к.мед.н., доцент Нестеренко Леонід Анатолійович, к.мед.н., доцент Талаш Валентин Васильович, к.мед.н., доцент Кетова Олена Миколаївна, к.мед.н., доцент Шафарчук Валентина Михайлівна, к.мед.н., асистент
Профайл науково- педагогічних працівників	https://akusher-one.pdmu.edu.ua/team
Контактний телефон	67-63-06
E-mail:	akushgynec@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://akusher-one.pdmu.edu.ua/team

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів/годин – 3 кредита ЄКТС /90 годин, із них:

Аудиторно - 12 год:

Лекції – 4 год

Практичні – 8 год

Дистанційно – 12 год

Самостійна робота – 66 год.

Вид контролю – залік

Політика навчальної дисципліни

Організація освітнього процесу за освітньою компонентою «Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї» реалізується на кафедрі акушерства і гінекології № 1 Полтавського державного медичного університету відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті» та інших діючих нормативних документів.

<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Проведення освітнього процесу за освітньою компонентою «Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї» в особливих умовах (військовий стан, карантин під час пандемії та ін.) відбувається за

допомогою, у тому числі, технологій дистанційного навчання, зокрема лекції та практичні заняття проводяться з використанням платформи ZOOM, Google Meet, Google Classroom та ін. На випадок повітряних тривог під час воєнного стану, освітній процес проводиться за планом. Створено алгоритм евакуації в укриття на клінічних базах кафедри. В укриттях створено умови для проведення практичних занять.

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності та визначається системою вимог, які науково-педагогічний працівник пред'являє до здобувача вищої освіти при вивченні дисципліни (правила поведінки на заняттях, пропуски, користування мобільним телефоном, перездачі і таке інше).

Здобувач вищої освіти повинен дотримувати навчально-академічної етики та графіка навчального процесу, бути зваженим, уважним.

Вимоги можуть стосуватися відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізнень і т.д.); правил поведінки на заняттях (активну участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи, відключення телефонів та ін.);

Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни та планами практичних занять; вивчення теоретичного матеріалу; виконання завдань, запропонованих для самостійного опрацювання.

Відповідь здобувача вищої освіти повинна демонструвати ознаки самостійності виконання поставлених завдань, відсутність ознак повторюваності та плагіату.

Присутність здобувачів вищої освіти на практичних заняттях є обов'язковою. Пропущені з поважних причин заняття мають бути відпрацьовані. Відвідування лекційних занять є обов'язковою складовою вивчення матеріалу; на лекції заборонено відволікати науково-педагогічного працівника від викладання матеріалу, усі питання, уточнення та ін. здобувачі вищої освіти задають в кінці лекції у відведений для цього час;

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, довідка з непрацездатності).

Політика щодо академічної доброчесності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання рефератів, доповідей;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікронавушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);

- списування під час контрольних робіт заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо).

При організації освітнього процесу в ПДМУ науково-педагогічні працівники і здобувачі вищої освіти діють відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті.

- Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти Полтавського державного медичного університету

https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/8cIikW546JzSpxlYZZc6ZpcNFqRhNq_Z8Ro5EMvg8.pdf

- Положення про організацію і методику оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJaApnM_MMwbKdxQN9FC2hu.pdf

- Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/wRYAl5n5X9cgYzgLLwxjtYa8Y3OQ_9wK6iAEtkjca.pdf

- Положення про організацію та проведення практики здобувачів освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/tswROM7KUS0XT7aEsz3ZJ1peVh33PidlmTM3uuyo.pdf

- Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/QR1YfeF6g5o1URl7dXFI8JET0SQXx_xJCJbAyQwx3.pdf

- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/8Egpm18X2hOVGl4OURn5Agzgjb6RhYwFXPhHuB.pdf

- Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/Tw1ZR7sjAmDI8i0uE6kRX5q2F80J6_AiwtZ2dvVlQ.pdf

- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність у Полтавському державному медичному університеті
https://www.pdmu.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/Vfev7DkytENcq8ahjwqWPx0J5Llw8WBHkp8F9t.py.pdf
- Положення про внутрішню академічну мобільність учасників освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті
https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/uwwvVD3GV5oVbbGegOixsbyd9J1g_ew83xQ3OxTWu.pdf
- Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті
https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/fKBks6cPo5jzq0brID6eI7LKTEAcqmr_djrewYFvL.pdf
- Положення про симуляційний центр Полтавського державного медичного університету https://www.pdmu.edu.ua/storage/basic_pages/files/zmSnBMxVLeiAX25mMO573PM2MWtLTHqf1GILY_xkA.pdf
- Положення про внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті
https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/xOTnELFKC3Gj8WrhnUxXAzDvkWZhpXom_6wSaSkb7.pdf
- Положення про моніторинг і оцінювання якості вищої освіти й освітньої діяльності в Полтавському державному медичному університеті
https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/d7hhIwqlUbLaAx2M7DJhtUd2QgHmjeyQyJ1_hPj72.pdf
- Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету
https://www.pdmu.edu.ua/storage/sections_nv/docs_links/Sj670MBVmC9qGVuTmHU8k9ZGKuX3DlzIwR_Nr8pBu.pdf?_ga=2.258226506.1531052886.1673862262-1300049335.1674110252
- Мовна політика Полтавського державного медичного університету
https://www.pdmu.edu.ua/storage/basic_pages/docs/0ibUhWxc0gebZr4DbuigKUzB79yFYDfllJERmsUq.pdf
- Правила внутрішнього трудового розпорядку для працівників Полтавського державного медичного університету
<https://www.pdmu.edu.ua/storage/profkom/docs/roL3bhuQ57QnXPzyccwz0hicQ89LOKJaREtlxEsz.pdf>
- Правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету
(https://www.umsa.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/5UHnaAQ5Rcxavl1x4m2vfERJSxiZbAg7dpOwgQhr.pdf) та ін.
- З вищезазначеними положеннями можна ознайомитися за адресою:)
https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/0nrGNrEzksWWytpXV8j05INcg9wbyVjkYx9FrBEEY.pdf

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному положенням про неформальну та/або інформальну освіту в Полтавському державному медичному університеті.

Опис навчальної дисципліни (анотація)

За визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), репродуктивне здоров'я - це стан фізичного, розумового, і соціального благополуччя за всіма пунктами, що відносяться до репродуктивної системи на всіх стадіях життя .

Репродуктивне здоров'я – це дуже важлива складова загального здоров'я людини. Адже у перекладі слово “**репродукція**” означає “**відтворення**“. Для збереження репродуктивного здоров'я кожній людині з самого дитинства необхідно прищеплювати правила, які стосуються контрацепції, відповідального підходу до планування сім'ї та продовження роду.

Репродуктивна система людини закладається ще в період внутрішньоутробного розвитку. Передумовою правильного розвитку та функціонування репродуктивної системи майбутнього малюка є нормальний фізіологічний перебіг вагітності та пологів у матері.

Часто поняття «репродуктивне здоров'я» розуміють у вузькому сенсі – як фізіологічні та фізичні умови, що дають змогу відтворювати здорове потомство. Але репродуктивне здоров'я складається з декількох компонентів: сексуальне здоров'я, планування сім'ї та безпечне материнство і батьківство.

На чоловіче та жіноче здоров'я сьогодні впливає безліч несприятливих факторів, у тому числі хронічні стреси, малорухливий спосіб життя, погіршення екологічної ситуації.

Крім того, шанси стати батьками знижують інфекційні захворювання, зловживання алкоголем, куріння тощо. На частину факторів людина не в змозі вплинути. Але вплив деяких із них можна послабити чи виключити.

Потрібно знати, що відповідальність за планування сім'ї лягає на обох майбутніх батьків, передбачає оволодіння знаннями про те, з якого віку можна народжувати дітей, скільки мати дітей, яких інтервалів дотримуватись між пологами, а головне – практикувати здорову по відношенню до себе та майбутнього покоління поведінку. Дуже важливо знати методи запобігання небажаної вагітності. Це допоможе уникнути аборту – шкідливої та небезпечної для здоров'я жінки операції.

Гінекологія (від грец. *gynē* – «жінка» і *logos* – «вивчення») – галузь медицини, що вивчає захворювання, характерні лише для жіночого організму, і насамперед, захворювання жіночої репродуктивної системи. Гінекологія вивчає фізіологічні та патологічні зміни, які виникають у жіночому організмі, зокрема в статевих органах, поза вагітністю, розробляє методи прогнозування, профілактики, консервативного та хірургічного лікування запальних процесів, порушень менструальної функції, аномалій розвитку статевих органів, передпухлинних захворювань, добро- та злоякісних пухлин, жіночої неплідності тощо.

Акушерство (фр. *accoucher* – народжувати) – галузь медицини, що вивчає фізіологічні та патологічні процеси, які відбуваються в організмі жінки під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді, а також методи профілактики і лікування різних ускладнень, що виникають у цей час.

Акушерство є складовою частиною гінекології (від грец. *gynē* – жінка, *logos* – вчення) – науки про анатомо-фізіологічні особливості жіночого організму, пов'язані з репродуктивною функцією.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї» є вивчення анатомічних особливостей та фізіологічних і патологічних процесів, що відбуваються у статевих органах жінки у всі вікові періоди, захворювання жіночих статевих органів, що виникають поза вагітністю та пологами, а також надання допомоги жінці протягом вагітності, пологів, післяпологового періоду, а також новонародженому.

Сучасні акушерство і гінекологія становлять єдину клінічну дисципліну, яка надає можливість здобувачам вищої освіти набути знання, вміння та практичні навички, які в майбутній роботі допоможуть правильно та швидко поставити вірний діагноз та надати невідкладну допомогу.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Дисципліна «Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї» базується на вивченні здобувачами вищої освіти філософії, іноземної мови, латинської мови, медичного права України, української мови, циклів професійної підготовки: організація та економіка охорони здоров'я, оцінка та забезпечення безпеки навколишнього середовища, праці та харчових продуктів, епідеміологічний нагляд, надзвичайні ситуації та стани в сфері громадського здоров'я, основи профілактичної медицини, обстеженні та визначенні стану пацієнта, екстреної допомоги при невідкладних станах.

Вивчення навчальної дисципліни «Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї» закладає фундамент для подальшого засвоєння здобувачами другого (магістерського) рівень вищої освіти умінь надавати інформаційну, навчальну, комунікаційну допомогу у роботі служби планування сім'ї. Надання інформаційних послуг з даної дисципліни передбачає інтеграцію викладання та формування умінь, застосовування

знань в процесі подальшого навчання і професійної діяльності, надає можливість отримати практичні навички та формувати професійні вміння для діагностики непліддя, підбору контрацепції різним віковим групам населення з урахуванням екстрагенітальної патології.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою дисципліни «Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї» є вивчення: принципів надання гінекологічної та акушерської допомоги в Україні, фізіологічного перебігу вагітності, пологів та післяпологового періоду, основних видів акушерської та гінекологічної патології, рекомендацій щодо збереження репродуктивного здоров'я.

Знання та навички, що формуються під час вивчення дисципліни, є фундаментом для застосування у професійній діяльності.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті знань, умінь і здатностей ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні):

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Здатність працювати в міжнародному контексті.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові):

Здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я.

Здатність визначати пріоритети і проводити оцінку потреб сфери громадського здоров'я у конкретній ситуації.

Здатність аналізувати стратегії, політики та інтервенції в сфері громадського здоров'я та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів.

Здатність створювати команду для діяльності у сфері громадського здоров'я і забезпечувати її ефективну роботу.

Здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію.

Здатність застосовувати різні методики, стратегії та моделі викладання громадського здоров'я.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна:

Організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням міжсекторального підходу.

Розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці згідно чинного законодавства.

Розробляти та впроваджувати системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, профілактичних та діагностичних або скринінгових програм та політик в громадському здоров'ї.

Розширювати розуміння засад сфери громадського здоров'я у закладах освіти різного рівня та реалізовувати заходи спрямовані на розвиток кадрового потенціалу в тому числі вільно володіючих англійською мовою.

Здійснювати наставництво та сприяти безперервному професійному розвитку фахівців з громадського здоров'я.

Виконувати управлінські функції та організовувати надання якісних послуг у сфері громадського здоров'я.

Надавати послуги у сфері громадського здоров'я окремим категоріям населення незалежно від політичних, релігійних, гендерних та інших переконань, етнічного, соціального та національного походження.

Результати навчання для дисципліни

«Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї»

Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- основи організації акушерської допомоги в Україні, організацію служб планування сім'ї;
- основні принципи медичної етики та деонтології;
- анатомію та фізіологію жіночих та чоловічих статевих органів;
- основи фізіологічного та патологічного перебігу вагітності, пологів, післяпологового періоду;
- аборт і його наслідки;
- природні методи планування сім'ї;
- сучасні методи контрацепції;
- інфекції, що передаються статевим шляхом;
- безпліддя та сексуальні розлади;

-залучення засобів масової інформації до висвітлення проблем планування сім'ї, сексуальної культури, сімейних взаємин.

вміти:

Проведення профілактичних оглядов жінок:

- обстеження грудних залоз;
- огляд шийки матки та піхви за допомогою дзеркал;
- піхвове дослідження;
- взяття мазків для бактеріоскопічного та бактеріологічного досліджень;
- взяття матеріалу з піхви для визначення гормональної активності; визначення вагітності за допомогою тестів.
- Інтерпретувати дані отриманих результатів клінічного обстеження пацієнтки (лабораторних, інструментальних тощо).
- Скласти план обстеження подружжя при бесплідді в сім'ї.
- Оформлювати медичну документацію.
- Виконувати основні лікувально-діагностичні процедури.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організація акушерсько-гінекологічної допомоги в Україні. Основи законодавства України про охорону здоров'я жінки. Репродуктивне здоров'я - це стан фізичного, розумового , і соціального благополуччя за всіма пунктами, що відносяться до репродуктивної системи на всіх стадіях життя, щодо збереження репродуктивного здоров'я: вибір оптимального віку для народження дитини; дотримання інтервалів між народженням дітей; уникнення небажаної вагітності та абортів; безпечні та ефективні методи контрацепції; попередження зараження інфекціями; відмова від шкідливих звичок; знання факторів, що впливають на репродуктивного здоров'я; планування та ретельна підготовка до вагітності.	2
2.	Бесплідний шлюб. Планування сім'ї. Визначення понять. Жіноче та чоловіче беспліддя. Причини. Класифікація. Діагностика та лікування. Методи планування сім'ї (природні, сучасні). Контрацептиви: гормональні, внутрішньоматкові, бар'єрні (механічні та хімічні), хірургічні, посткоїтальні, метод лактаційної аменореї.	2
	Разом	4

Тематичний план семінарських занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті.

Теми семінарських занять програмою не передбачені.

Тематичний план практичних занять із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Анатомія та фізіологія жіночих та чоловічих статевих органів. Методи обстеження гінекологічних хворих. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань. Особливості збирання спеціального гінекологічного анамнезу. Основні методи обстеження в гінекології: огляд зовнішніх статевих органів, дослідження за допомогою дзеркал, бімануальне обстеження. Додаткові методи обстеження в гінекології. Ультразвукові методи дослідження в гінекології. Інструментальні методи обстеження: зондування порожнини матки, вишкрібання порожнини матки, біопсія, пункція черевної порожнини через заднє склепіння. Ендоскопічні методи дослідження: кольпоскопія, гістероскопія, лапароскопія. Лабораторна діагностика: онкоцитологія, бактеріоскопія, бактеріологія, ІФА, ПЛР, патоморфологічне дослідження. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань (біль, білі, розлади менструального циклу та кровотечі, неплідність, сексуальні розлади, розлади функції суміжних органів).	2
2.	Специфічні запальні захворювання жіночих статевих органів: запалення зовнішніх статевих органів, запалення внутрішніх статевих органів (клініка, лікування, ускладнення, профілактика). Неспецифічні запальні захворювання жіночих статевих органів: запалення зовнішніх статевих органів, запалення внутрішніх статевих органів (клініка, лікування, ускладнення, профілактика).	2
3.	Фізіологія вагітності. Запліднення, імплантація. Діагностика вагітності в ранні та пізні терміни. Імовірні ознаки вагітності.	2
4.	Уявлення про пологи. Періоди пологів, тривалість їх. Післяпологовий період (ранній, пізній). Зміни в організмі породіллі.	2
	Разом	8

Тематичний план практичних занять із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті (дистанційно)

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Аборт (класифікація: ранній та пізній, мимовільний та штучний). Обстеження, знеболювання, догляд за хворою після операції. Медикаментозний аборт. Фізичні та психічні наслідки абортів.	2
2	Бар'єрні методи контрацепції (презервативи, вагінальні діафрагми, цервікальні ковпачки) та сперміциди.	2
3	Внутрішньоматкові засоби.	2
4-5	Гормональна контрацепція.	4
6	Невідкладна контрацепція, метод перерваного статевого акту .	2
	Разом	12

Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок.	22
2	Підготовка до заліку.	6
3.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять (перелік): 1. Ендоскопічні методи обстеження в гінекології: - кольпоскопія; - цервікоскопія; - гістероскопія; - лапароскопія 2. Онкопрофілактика в гінекології: - первинна профілактика раку шийки матки (ВПЛ-вакцинація); - вторинна профілактика раку шийки матки (сучасний цервікальний скринінг по ранньому виявленню та лікуванню фонових та передракових станів); - профілактика раку ендометрію (сучасний менеджмент передракових станів ендометрію); - профілактика раку молочних залоз (раннє виявлення перед-пухлинних станів з використанням BI-RADS системи, CESH (двуенергетичної спектральної контрастної маммографії) 2Dмаммографії,	6 6

	ЗДтомосинтезу, МРТ з контрастом).	
	3. Сучасні хірургічні методи лікування безпліддя: - безпліддя трубного генезу; - перитонеальне безплідді; - внутрішній генітальний ендометріоз.	6
	4. Критичні періоди розвитку ембріона і плода.	4
	5. Вплив шкідливих факторів на ембріон та плід: - паління; - вживання алкоголю; -наркотичних речовин. -зловживання кофеїном, який міститься у каві, чаї, напінках типу кока-коли	4
	6. Організація та надання медико-генетичної допомоги: - медико-генетичне консультування як - спеціалізований вид медичної допомоги; - перинатальне виявлення спадкової та вродженої патології; - консультування вагітних з високим генетичним ризиком.	6
	7. Вагітність і пологи при захворюваннях нервової системи. (хронічні захворювання центральної та периферичної нервової системи) та при захворюваннях органів зору (міопія, захворювання сітківки, очного дна).	6
Разом		66

Індивідуальні завдання.

Індивідуальні завдання програмою не передбачені.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до здачі заліку

«Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї»

1. Організація служби планування сім'ї в Україні.
2. Анатомія та фізіологія жіночих та чоловічих статевих органів.
3. Плідність. Ознаки плідності.
4. Фізіологія вагітності (запліднення, імплантація, вагітність).
5. Аборт і його наслідки.
6. Природні методи планування сім'ї.
7. Сучасні методи контрацепції (бар'єрні, внутрішньоматкові,

гормогальні).

8. Контрацепція в післяпологовий період.
9. Контрацепція для підлітків.
10. Інфекції, що передаються статевим шляхом.
11. Безплідний шлюб.
12. Методика обстеження безплідного подружжя.
13. Жіноче безпліддя. Причини.
14. Діагностика та лікування жіночого безпліддя.
15. Чоловіче безпліддя. Класифікація, клінічна картина.
16. Лабораторна діагностика та лікування безпліддя у чоловіків.
17. Сексуальне здоров'я. Основи сексології.

Перелік практичних навичок до здачі заліку

« Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї »

1. Ведення карти спостереження.
2. Особливості та значення анамнезу в гінекології; методика збирання анамнезу.
3. Огляд зовнішніх статевих органів.
4. Огляд шийки матки та піхви за допомогою дзеркал.
5. Піхвове дослідження.
6. Підготовка рук персоналу.
7. Оброблення інструментів і підготовка їх до стерилізації.
8. Підготовка жінки та інструментів для обстеження.
9. Взяття матеріалу для бактеріоскопічного дослідження.
10. Додаткові методи дослідження в гінекології (інструментальні).
11. Піхвові мазки: техніка взяття.
12. Оформлення та направлення матеріалу на гістологічне дослідження.
13. Визначення вагітності за допомогою тестів.
14. Обстеження грудних залоз.
15. Проведення санітарно-просвітницької роботи з профілактики незапланованої вагітності.

Методи навчання

- **вербальні** (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** (вирішення тестових завдань та ситуаційних задач, відпрацювання навичок на муляжах і фантомах);
- **активні методи навчання:**
- проблемний метод (тематичні дискусії, мозковий штурм, аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод), презентації, тренінги, ділові ігри).
- методи застосування знань та набуття і закріплення умінь і навичок (практичні заняття, контрольні завдання, робота в клініці, проведення практики);

- методи перевірки й оцінювання знань, умінь і навичок.

Форми та методи оцінювання

Форми

- попередній (вихідний);
- поточний;
- підсумковий модульний контроль;

Методи

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- програмований контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль;
- самооцінка.

Система поточного контролю та заліку

- Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти включають вхідний, поточний та залік. Контрольні заходи базуються на принципах: відповідності стандартам вищої освіти; використання стандартизованої та уніфікованої системи діагностики, спрямованої на застосування знань; визначеності критеріїв оцінювання; об'єктивності та прозорості технології контролю.
- Вхідний контроль проводиться на початок вивчення дисципліни за допомогою тестових завдань.
- Поточна навчальна діяльність здобувачів вищої освіти контролюється на практичних заняттях відповідно поточної теми. Засвоєння кожної теми контролюється на заняттях шляхом усного та/чи письмового опитування, вирішення ситуаційних задач, тестових завдань, виконання практичних навичок. При оцінюванні засвоєння кожної теми модуля здобувачу вищої освіти виставляється оцінка за чотирибальною (традиційною) шкалою з урахуванням стандартизованих, узагальнених критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти (таблиця 1). Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи здобувача вищої освіти, як при підготовці до заняття, так і під час заняття) за таблицею 1.

Таблиця 1

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів

вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	А	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	В	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	С	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	Д	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень 3 допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань 3 теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	Е	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищого за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, володіє не менш ніж 60%) знань 3 теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

2 (незадовільно)	FX	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60%) знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60%) знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Регламент проведення семестрового заліку з дисципліни.

1. Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Цей вид підсумкового контролю не передбачає ніяких додаткових письмових робіт, опитування, чи тестування на останньому занятті.

2. Залік отримують здобувачі вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних, семінарських та практичних занять, та виконали всі вимоги, які передбачені робочою навчальною програмою з дисципліни (захист історії хвороби та ін.).

3. Результат навчання оцінюється за двобальною шкалою (зараховано/не зараховано) та багатобальною шкалою. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 200-бальною шкалою, відповідно до таблиці (додаток 1). Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач освіти з дисципліни – 200. Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач вищої освіти – 122.

4. У разі виконання здобувачем освіти умов отримання заліку, науково-педагогічний працівник виставляє у відомість підсумкового семестрового контролю та індивідуальний навчальний план студента. «зараховано» і кількість балів, яку набрав здобувач вищої освіти за дисципліну. Інформація про здобувачів освіти, які не отримали залік, з точним зазначенням причини також вноситься до «Відомості підсумкового семестрового контролю» та до індивідуального навчального плану. Причини не отримання заліку можуть бути наступні:

а) здобувач вищої освіти має невідпрацьовані пропуски занять і (або) лекцій, виробничої практики. Виставляється позначка «н/в» (не виконав) у колонці «бали за підсумковий контроль»;

б) здобувач вищої освіти відвідав усі заняття (практичні, семінарські, лекційні), але, не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допускається до заліку. Виставляється позначка «н/д» (не допущений) у колонці «бали за підсумковий контроль»;

5. Після проведення заліку перший екземпляр «Відомості підсумкового семестрового контролю» передається відповідальному працівнику деканату, протягом однієї доби після проведення заліку, другий екземпляр зберігається на кафедрі.

6. У випадку не складання заліку перескладання останнього здійснюється за графіком кафедри, який узгоджений з деканатом (інститутом), але не частіше одного разу на день, до початка наступного навчального семестру.

7. Регламент проведення семестрового заліку у здобувачів вищої освіти заочної форми навчання визначає кафедра, на якій проводиться викладання відповідної освітньої компоненти.

Таблиця 2

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А * 16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24+А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		

2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	Е	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130		
3,3	79	53	132	D	
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140		
3,55	85	57	142		C
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		
3,7	89	59	148		
3,75	90	60	150		
3,8	91	61	152		
3,85	92	62	154		
3,9	94	62	156		
3,95	95	63	158		
4	96	64	160	B	
4,05	97	65	162		
4,1	98	66	164		
4,15	100	66	166		
4,2	101	67	168		
4,25	102	68	170		
4,3	103	69	172		
4,35	104	70	174		
4,4	106	70	176		
4,45	107	71	178		
4,5	108	72	180	A	
4,55	109	73	182		
4,6	110	74	184		
4,65	112	74	186		
4,7	113	75	188		
4,75	114	76	190		
4,8	115	77	192		
4,85	116	78	194		
4,9	118	78	196		
4,95	119	79	198		
5	120	80	200		

Мінімальна конвертована сума балів поточної успішності для всіх модулів дисципліни складає 72 бали.

Здобувачі вищої освіти, які під час вивчення модуля мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання заліку автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до уніфікованої таблиці відповідності балів за поточну успішність, балам за залік та традиційній чотирьохбальній оцінці (таблиця 2), при цьому присутність здобувача вищої освіти на заліку є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає залік за загальними правилами.

До заліку допускаються здобувачі вищої освіти, що відвідали всі заняття (або відпрацювали пропущені заняття у встановленому порядку) і набрали конвертовану суму балів, не меншу за мінімальну – 72 бали. Якщо за результатами поточної успішності здобувач вищої освіти набрав 72 бали він допускається до складання заліку.

Форма проведення заліку включає контроль теоретичної і практичної підготовки.

Результат заліку оцінюється у балов і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів заліку складає 80 балів. Мінімальна кількість балів заліку, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність). Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах та оцінки заліку такожу балах, що виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків визначених програмою дисципліни.

Здобувач вищої освіти, який за результатами складання заліку отримав результат менший за 50 балів, зобов'язаний перескласти залік ідно з графіком не більше 2-х разів. У виняткових випадках додаткове перескладання заліку може бути проведено за персональним дозволом ректора або першого проректора з науково-педагогічної роботи. За умами порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п.2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) результати оцінювання, отримані під час складання заліку здобувачу освіти за відповідь виставляється оцінка «незадовільно».

У разі незгоди здобувача вищої освіти з оцінкою, отриманою за залік, здобувач вищої освіти має право подати апеляцію (у відповідності до «Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти»).

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у “Відомість підсумкового модульного контролю” та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти. Інформація про здобувачів вищої освіти, яким не зарахований заліку, з точним

зазначенням причини не зарахування також вноситься до «Відомості підсумкового модульного контролю» та індивідуальні навчальні плани здобувачів вищої освіти.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється на підставі суми поточної успішності здобувача вищої освіти та оцінки, отриманої за залік. Сума балів із дисципліни та заохочувальних балів не повинна перевищувати 200 балів.

Заохочувальні бали нараховуються здобувачам вищої освіти по закінченню вивчення дисципліни, після обговорення на кафедральному засіданні, за поданням завідувача кафедрою на ім'я декана факультету та підлягають обов'язковому затвердженню відповідною вченою радою факультету.

Методичне забезпечення

1. Методичні розробки лекцій
2. Методичні вказівки для самостійної роботи здобувачів вищої освіти під час підготовки до практичного заняття та на занятті
3. Методичні вказівки для тем, винесених на самостійного опрацювання
4. Рекомендована літератури
5. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти:
 - тести різних рівнів складності;
 - ситуаційні задачі.
6. Мультимедійні презентації практичних занять.
7. Алгоритми відпрацювання практичних навичок.

15. Рекомендована література

Базова:

1. Адамова Г.М., Богатирьова З.В., Венцьковський Б.М. та ін. Керівництво по плануванню сім'ї. – К., 1998. – 256 с.
2. Ворник Б.М. Репродуктивне здоров'я. – К.: Видавничий центр - «сім'я», 1999.
3. Пасечко Н. Основи сестринської справи. – Тернопіль: Укрмедкнига, 1999. -320 с.
4. Адельгунде, Мертензакер, Вінфрід, Пітрек. Плануванню сім'ї / пер. З нім. Є. Луньо. – Львів, 2000, - 63 с.
5. Хміль С.В., Кучма З.М., Романчук Л.І., Маланчук Л.М. Медсестринство в акушерстві. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2000. - 281 с.
6. Серова Т.А. Секс без последствий. –Ростов на-Дону: Феникс, 2001. -191 с.
7. Федонюк Я.І., Аолков К.С., Микула Н.Х. та ін. Анатомія та фізіологія з патологією. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. -676 с.

8. Наказ №1177 від 31.01.2010 р. «Комплексна медична допомога під час небажаної вагітності».
9. Наказ №59 від 21.01. 20146 р. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги.«Планування сім'ї »
10. Репродуктивне здоров'я та планування сім'ї. Самойленко В.Б.; Рой Г.Г.; Мисік В.В. Київ: Медицина. – 2018.
- 11.Ліхачов В.К. Гінекологія. керівництво для лікарів. 2018, Вінниця: Нова книга, укр.
- 12.Ліхачов В. Акушерство, 1 том, ” Базовий курс ” підручник. 2021, 389с.
13. Ліхачов В. Акушерство, 11 том, ” Сучасна акушерська практика ” підручник, 2022, 509с.

Допоміжна

- 1.Акушерство.-/за ред.. Г.М. Хміля/.- Тернопіль, 2013.
2. За ред.В.М. Запорожана Акушерство та гінекологія.: у 4-х т. Т.1: Акушерство: підручник. 2013, К.: Медицина, укр
- 3.Акушерство і гінекологія у 4-х томах. – Том 1 Акушерство підручник (ВНЗ IV р.а.) В.М. Запорожан , В.К. Чайка, Л.Б. Маркін та ін. за ред. В.М. Запорожана. - 2 вид., випр. - 2017. - 1032с.

Накази МОЗ України

1. Наказ №319 06 квітня 2016 р. «Тактика ведення пацієток з ендометріозом».
2. Наказ № 823 18 травня 2022 р. Про затвердження Стандарту медичної допомоги «Раціональне застосування антибактеріальних і антифунгальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою»
3. Наказ № 869 05травня 2021р. Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги "Гіперплазія ендометрія".
4. Наказ № 1039 17 червня 2022 р. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Менопаузальні порушення та інші розлади в перименопаузальному періоді».
5. Наказ № 1218 13 липня 2022 р. Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Передменструальний синдром».
6. Наказ № 823 18 травня 2022 р. Про затвердження Стандарту медичної допомоги «Раціональне застосування антибактеріальних і антифунгальних препаратів з лікувальною та профілактичною метою»
7. Наказ №8 від 5 січня 2022 року Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої) та

- третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Кесарів розтин».
8. Наказ № 151 від 24 січня 2022 року Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої) та третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Гіпертензивні розлади під час вагітності, пологів та у післяпологовому періоді».
 9. Наказ № 170 від 26 січня 2022 року Про затвердження Уніфікованого клінічного протоколу первинної, вторинної (спеціалізованої), третинної (високоспеціалізованої) медичної допомоги «Фізіологічні пологи».
 10. Наказ № 692 від 26 квітня 2022 року Про затвердження клінічної настанови, заснованої на доказах, «Профілактика передачі ВІЛ від матері до дитини» та стандартів медичної допомоги «Профілактика передачі ВІЛ від матері до дитини».
 11. Наказ № 1437 від 9 серпня 2022 року Про затвердження Стандартів медичної допомоги «Нормальна вагітність»

Інформаційні ресурси:

Сайт ПДМУ <http://www.pdmu.edu.ua/>

Сайт кафедри акушерства і гінекології № 1

<https://akusher-one.pdmu.edu.ua/team>

Сайт бібліотеки ПДМУ <https://biblumsa.blogspot.com/>

Про затвердження Примірних штатних нормативів центру первинної медичної (медико-санітарної) допомоги: Наказ МОЗ України від 23.02.2012 № 129. Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0129282-12#Text>

Постанова КМУ «Про затвердження Положення про організацію оповіщення і зв'язку у надзвичайних ситуаціях» // Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-99-п#Text>

Розробники: к.мед.н., доцент закладу вищої освіти Мітюніна Н.І.,
к.мед.н., асистент Шафарчук В.М.

к.мед.н., доцент закладу вищої освіти Мартиненко В.Б.